

תענית כא. (שורה ראשונה) עד כב. (שורה 2 ברחבות)

ביאורים

חזקה - ביטוי צבאי קובע כי 'פעם אחת - מקרה, פעם שני - צירוף מקרים, פעם שלישית - תופעה'. כאשר מקרה קורה יותר משלוש פעמים הוא מפסיק להיות מקרה נקודתי והופך לתופעה, לכן שור שנוגח שלוש פעמים הופך להיות מועד, ולכן יותר משלושה מתים הינם כבר מגיפה.

חשיבותם של מעשי חסד קטנים

א. ר' נחום נענש חמורות כיוון שעזר לעני בצורה איטית מדי.
ב. שכונות שלמות ניצלו ממגפה בשל מעשי חסד פעוטים שעשו תושבים בשכונה (השאילו כלים לקבורה ותנור חם לאפיה).

"כא יהיה בק אביון" - מכאן למדו אילפא ור"י שיש לעבוד.

"כא יחיה אביון" - מכאן למד ר"י שיש ללמוד תורה.

ברייתא

אם אביהם של בנים הזקוקים לכדי מחיה של סלע לשבוע אמר לפני מותו:

תנו חצי סלע לבני: נותנים להם סלע.

(אא"כ צוה שאחרי מות בניו יתנו לאחרים - ואז נותנים להם רק חצי סלע)

אל תתנו להם אלא חצי סלע: נותנים להם רק חצי סלע.

ברייתא זו היא כדעת ר' מאיר הסובר ש'מצוה לקיים דברי המת'.

ברייתא

מה נחשב לדבר (שמתענים ומתריעים על כך)?

בעיר של 1500 איש:

9 מתים ב-3 ימים [3 מתים לכל יום דוקא].

בעיר של 500 איש:

3 מתים ב-3 ימים [מת אחד לכל יום דוקא].

שיטת ר' מאיר היא ששור נהיה מועד אף אם נגח 3 נגיחות באותו היום.

אך רב נחמן בר רב חסדא פסק ע"פ שיטת ר' מאיר ש: אפילו אם ה-3 מתים מתו ביום אחד.

ברייתא

הכבוד והיקר נובעים מאופיו וייחודו של האדם ולא מהמקום בו הוא נמצא.

כך מצינו בהר סיני: רק כאשר היתה השכינה בהר - היה אסור לצאן ולבקר לרעות בהר.
כך מצינו באהל מועד: רק כאשר היה בנוי - היה צריך לשלח את הזבים והמצורעים.

אבא אומנא זכה לבת קול כל יום (דבר שגדולי האמוראים לא זכו לו) משום מעשיו הטובים הבאים:
1. הקפיד על צניעות כשהקיז דם לנשים.
2. הקל בענייני התשלום למי שאין לו.
3. פטר ת"ח מתשלום ואף נתן להם כסף כדי לאכול.

רב יהודה גזר תענית בגלל הארבה.

רב יהודה גזר תענית בגלל דבר שהיה בחזירים (בגלל שמעי החזירים דומים למעי בני אדם ועשוי לעבוד).

שמואל גזר תענית בגלל דבר שהיה בעיר אחרת (כי חשש שיגיעו לעירו).

רב נחמן גזר תענית בגלל דבר שהיה בארץ ישראל (כי סבר שאם א"י לקתה בכך אז ודאי שבבל עשויה ללקות).